अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता) अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- मेटेजांगदा

कालावधी
(सन 2022-23 ते 2031-32)

जिल्हा – गडचिरोली

क्रमांक	अनुक्रमाणिका	पृष्ठ क्रमांक
1.	आमच्या गावा विषयी	6

1.1	प्रस्तावना	6
1.2	पार्श्वभूमी	7
1.3	इतिहास	9
1.4	गावाची प्राथमिक माहिती	10
1.5	गावाची भौगोलिक माहिती	10
1.6	गावाची व्यावसाया संबंधी माहिती	10
1.7	पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन	11
1.8	संघटन	12
1.9	इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध	12
1.10	गावात असलेल्या सुविधा	13
1.11	पशुधन माहिती	13
1.12	कृषीपिके हंगाम माहिती	13
1.13	पावसाची सरासरी	14
2	**वनव्यवस्थापन आराखड्याविषयी**	**14**
2.1	उद्देश व कृती	14
2.2	सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील	16
2.3	सीमा व हद्दीची स्थिती	16
2.4	समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके	16
2.5	जमिनीचा वापर तक्ता	16
2.6	भूभाग/जलभाग यादी	17
2.7	ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा	17
2.8	वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक) संबधी माहिती	18
2.9	वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज	18

3	**वनहक्क अंतगर्त मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील**	26
3.1	पत्रक 1 अन्न	26
3.2	पत्रक 2 चारा	28
3.3	पत्रक 3 जाळाऊ लाकूड	30
3.4	पत्रक 4 घर बांधणी	31
3. 5	पत्रक 5 कृषि अवजारे	31
3.6	पत्रक 6 कुंपण घालणे	32
3.7	पत्रक 7 संस्कृती	33
3.8	पत्रक 8 वन औषधी	34
3.9	पत्रक 9 इतर	37
3.10	समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण	38
4	**ग्रामसभा सक्षमीकरण**	39
4.1	हक्क	39
4.2	नियम	39
5	**शासकीय योजना**	42
5.1	वन आधारित योजना	42
5.2	आदिवाशी विभाग योजना	42
5.3	कृषी आधारित योजना	42
5.4	पशूसंवर्धन योजना	42
5.5	रोहयो	42
5.6	सिंचन विभाग	42
5.7	मत्स्य विभाग	42
6	**गौणवनउपज आधारित आजीविका कार्यक्रम**	57
7	**परिशिष्ट**	57

7.1	पटवारी नकाशा	57
7.2	सिमांकित सामुहिक वनहक्क क्षेत्राचा नकाशा (GPS)	58
7.3	नजरी नकाशा	58
7.4	वनस्पती उपलब्धता (गोंडी – मराठी – इंग्रजी)	59
7.5	दुर्मिळ वनस्पतींची यादी	78
7.6	प्राण्यांची/वन्यजीव माहिती	79
7.7	खनिज	83
7.8	बाम्बु चक्र	84
7.9	हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक	86
8	**वर्षनिहाय कार्य योजना**	**88**
8.1	वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)	88
8.2	वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)	89
8.3	वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)	91
8.4	वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)	93
8.5	वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)	95
8.6	वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)	97
8.7	वर्ष – मार्च 2028 - एप्रिल 2029 (7)	99
8.8	वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)	102
8.9	वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)	105
8.10	वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)	107
	मार्गदर्शक/सहभागी व्यक्ती व छायाचित्रे	109

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: मेटेजांगदा
ग्राम पंचायतीचे नाव: जांगदा बु.
तालुक्याचे नाव: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली
दिनांक:
ठराव:
क.) असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेल्या व्यवस्थापन आराखड्यावर चर्चा झाली आहे आणि सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून. 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.
ख.) असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल
i) सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.
ii) वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.
ग.) सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.
घ.) याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेंव्हा गरज भासेल तेंव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सुक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.
च.) यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यानपिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा "अनुसुचित जमाती व इतर पंरपंरागत वननिवासी (वन ह्क्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012" नुसार कलम 3(1) नूसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणेइत्यादी हक्क आहेत.
अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासीं यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड

(ङ) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ङ) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला "सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती" (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामूहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडुन प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

मेटेजांगदा या ग्रामसभेला 6मे2013 रोजी मिळालेल्या सामूहिक वनहक्काचे हक्क जोडपत्र 3 नुसार 1626,43 हे, आ क्षेत्र मिळालेली आहे, गावाला वनहक्क सरकारने दिले म्हणजे आता सर्व जल, जंगल, जमीन ही गावकऱ्यांचीच झाली परंतु असा नाही की आता आपण सर्व जंगल संपवून टाकायचा तर या जंगलाला पुन्हा वेगवेगळ्या जैवविविधतेणे सजवायची जीमेदारी सुद्दा सरकारने आपल्याला दिलेआहे

आता पर्यंत आपला नाही असा समज धरून आपल्याला जंगलातील काही वस्तू आणायचे असल्यास ते खोडा सकट किंवा मुळा सकट आणायचे परंतु आता मात्र हे जंगल आपलाच धन आहे तर त्याला कोणत्या पद्धतीने जपायचे त्याची कशी रक्षा करायची याचा सर्व विचार विनिमय करुन योग्य निर्णय घेणे आवश्यक होते त्यासाठी करायची उपाययोजना म्हणजे आपल्या जंगलाची कार्ययोजना

तर ती कशी राहील आता पर्यंत फॉरेस्ट डिपार्टमेंट कशा पद्धतीने जंगलाचा संरक्षण करत असे ते आपल्याला माहीतच आहे ते सुद्धा आपल्या कार्ययोजनेप्रमाणे काम करत असे मात्र आपण ही तशीच करायचे का?की वेगळी करायचे

तर फॉरेस्ट डिपार्टमेंट च्या कार्ययोजने मध्ये फक्त टिम्बर म्हणजेच इमारती लाकूड यालाच सर्वात जास्त महत्त्व असे मग आपल्याला विचार करायला पाहिजे की आपल्या गावासाठी आणि लोकांसाठी काय काय आवश्यक आहे, आपल्या घरापूर्ती इमारती लाकूड, ईदनासाठी लाकूड खाण्या साठी वासते आपली थोडी फार पैसाची गरज भागविण्यासाठी गैनउपज (चार, आवळा,, डिंक,हिरडा, बेहडा ई)आपल्या गुरांसाठी चारा आणि फार महत्त्वाचा म्हणजे आपले लाखो रुपये वाचवून आपला करोडो रुपयाचा जीव वाचवण्याऱ्या औषध वनस्पती एवढे सारे गोष्टी आपल्याला वनहक्क अंतर्गत मिळाले आहेत, मग याचा फायदा फक्त आपणच घेऊन सोडायचा का?नाही, तर पिढ्यानपिढ्या ठिकला पाहिजे आणि आपल्या समोरच्या सर्व पिढी पर्यन्त पोहचलीच पाहिजे या साठी आपल्याला या सर्व गोष्टींचा विचार करून आपली गरज, गुरांची गरज, जंगलातील प्राण्यांची गरज या सर्वांची गरज भागवून पुन्हा टिकुन राहीलअश्यापद्धतीची कार्ययोजना तयार करीत आहे आणि आमच्या सर्व मेटे जांगदा वासीय जनता सर्वांच्या सहकार्याने आम्ही ही कार्ययोजना तयार करू आणि त्यानुसार आमच्या वनहक्कांचा पुरेपूर फायदा घेऊ.

आमची ग्रामसभा

ग्रामसभेचे नाव:- मेटेजांगदा

ग्रामपंचायत: जांगदा बु.

तालुका: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली

सेन्सस कोड: 538945

अ.अक्षांश : 20.345734N

ब. रेखांश : 80.2927517E

जोडपत्र दिनांक: 06/05/2013

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायद्यानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क
5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

मेटेजांगदा यात मेटे म्हणजे खूप सारे डोंगर , आणि जांगदा म्हणजे जवडच्या गावाच्या नावावरून पडलेला नाव.गावाच्या जंगल परिसरात जास्तीत जास्त मोठं मोठे डोंगर आहेत त्यामुळे याचे नाव मेटेजांगदा असे पडले.

पूर्वी मेटेजांगदा हा गाव जवडच असलेल्या जांगदा बु. या गावाचाच एक पाडा(टोला) होता

आणि यामध्ये फक्त एकच आदिवासी परिवार राहत होता,कालांतराने इतरही आदिवासी बांधव या ठिकाणी येऊन राहू लागले. व हळूहळू गावातील लोकांची व आदिवासी कुटुंबाची संख्या वाढायला लागली , त्या वेळी हा गाव मेटेजांगदा खुर्द म्हणून ओडखल्या जात असे. नंतर एका सर्वे दरम्यान याचे नाव बदलून फक्त मेटेजांगदा ठेवण्यात आले.
लोक आपल्या जंगल हद्दीची सीमा निश्चित करून जंगलाचे सौरक्षण करायला लागले. आणि वनहक्क कायद्याची माहिती होताच वनहक्क मिळण्यासाठी अर्ज केला आणि 6 मे 2013 ला वनहक्क प्राप्त झाले.
गावकऱ्यांनी मिळून आपली स्वतःची वेगळी ग्रामसभा तयार करण्याचे निर्णय घेतले. आणि 2014 मध्ये ग्रामसभा स्थापन केली. आणि वनहक्क अंतर्गत आपल्या जंगल सौरक्षणाचे नियम आणखी घट्ट केले, दररोज गस्ती करायची आणि कुणालाही आमच्या जंगलमधून काहीही चोरी करू द्यायचे नाही, तसेच कोणत्याही गावातील जनावरे चराईसाठी येऊ द्यायचे नाही. गावातील शाळेमध्ये संगणक घेऊन दिले,पिण्याच्या पाण्यासाठी हातपंप खोदले, गावातील लोकांचे राहणीमान ही सुधारू लागले. तसेच फार महत्वाचे म्हणजे की , लोकांना आपण जतन केलेल्या जंगलमधून आपल्याला किती प्रमाणात नफा होतो हे सुद्धा लक्षात आले.आणि पुन्हा जंगला विषयीची आपुलकी लोकांमध्ये तयार झाली, तसेच इतर गावानाही लक्षात आले की मेटेजांगदा येथील लोकांनी वनहक्क अंतर्गत जे काही केले त्यात त्यांचा तर फायदा झालाच परंतु सोबत आमचाही फायदा झाला आणि याच्या समोर सुद्धा होत राहील. अशाप्रकारे गावातील लोकांना आणखी जंगल राखण्याची , जंगल वाढवण्याची एक चांगली सवय लागली.

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	मेटेजांगदा
ग्रामपंचायत	जांगदा बु.
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या-	अनुसूचित जमाती (ST)- 46
पुरुष लोकसंख्या	113
स्त्री लोकसंख्या	125
एकूण लोकसंख्या	250
अनुसूचित जमाती लोकसंख्या	238

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

अ. क्र.	खात्याचे प्रकार	क्षेत्र हे.
1	वन	1626

2	झुडपी जंगल	0
3	आखर	1
4	गावठाण	2
5	तलाव/बोडी	5
6	मसानवट	1
7	ढोरफोडी	1
8	पाट	1
9	खातखुड्या	0
10	रस्ते	2
11	नदी/नाले	5
12	पोटखराब	3
	एकूणक्षेत्र	**1646**
अ. क्र.	**खात्याचे प्रकार**	**क्षेत्र हे.**
1	बागायत	0
2	जिरायत	200
	एकूण	**200**

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	**कुटुंबाची संख्या**
शेती	46
पशुधन	46
दुधाचा व्यवसाय	0
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	46

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
शिमगा पोलो(मोहडोंगरी)	होळी या सणाच्या पहिल्या दिवशी करतात	मोहडोंगरी म्हणजे होळीच्या पहिल्या दिवशी करतात या पोलो मध्ये मोह पडण्यास सुरुवात होते म्हणून तते मोह पहिले देवी देवतांना अर्पण केले जाते तेव्हा पासून मोह वेचने सुरुवात होते
सँजोरी	धान पीक जमा करून दिवाळी झाल्यावर करतात	सँजोरी हा पोलो धान पिक जमा झाले की दिवाळी च्या नंतर करतात हा पोलो केल्या शिवाय शेतात जमा झालेल्या पिकांची मळणी करण्याकरिता जो साफ करून शेणाने सारवले जाते त्याला करा(कळा)म्हणतात त्या कर्यांमध्ये विशिष्ट जातीचे एक लहान झाड रोवतात त्याला मेळ(मेळी)म्हणतात तर हा सर्व कार्य सँजोरी पोलो केल्या शिवाय आदिवासी लोक करत नाही
दसरा	दसरा पोलो हा ऑक्टोबर महिन्यात येतो	दसरा हा पोलो साधारण ऑक्टोबर महिन्यात येतो या पोलो मध्ये देवी देवतांची स्वच्छ पाण्याने आंघोळ केली जाते आणि आपल्या घरातील जी काही औजारे असतील त्यांना सुद्धा पाण्याने धुतले जाते आणि देवी देवतांना व औजारान कोहळ्याची पूजा केली जाते आणि तेंव्हा पासुन कोहळा खाण्यास सुरुवात होते
नवा पोलो	जेव्हा नविन पिक निघायला सुरुवात होते तेंव्हा करतात	नवा पोलो म्हणजे नविन पीक निघतो तेव्हा त्या पिकांची पूजा केली जाते व देवी देवतांना पहिले अर्पण केले जाते तेव्हा नविन पीक खाण्यास सुरुवात होते
बिजोरी	जून महिन्याच्या सुरवातीला करतात	बिजोरी हा पोलो जून महिन्याच्या सुरुवातीला करतात पोलो केल्या शिवाय शेतात बीज टाकत नाही व हा पोलो झाल्या शिवाय शेतात शिदोरी नेता येत नाही

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	गढ माता	जंगलात
3	पाट देव	जंगलात
4	ठाकूर देव/चिकाटी/ भूम्याल / तल्लूर मुते	शेतात
5	महादेव	तलाव (इतूम टोला)
6	भीम देव	पटची दान

1.8 संघटन

गावामध्ये कोणतेही सामूहिक काम करायचे असल्यास त्यासाठी एखादी संघटना किंवा समिती असणे आवश्यक आहे. अन्यथा तो काम कधीच चांगला होत नाही कारण त्या कामावर कुणाचीही लक्ष राहत नाही.त्यामुळे गावामध्ये सुद्धा असे काही समित्या स्थापन करणे आवश्यक असते.

1) वनहक्क समिती
2) सनियंत्रण समिती
3) जैवविविधता समिती
4) बँकेच्या व्यवहारासाठी समिती
5) वेगवेगळे पास देण्यासाठी समिती
6) तंटामुक्त समिती
7) लेखापाल

यासाठी योग्य व्यक्ती आणि गरजेनुसार समिती तयार करणे आवश्यक आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे–

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	गावात
2	अंगणवाडी	गावात
3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	2 किमी
4	आरोग्य उपकेंद्र	2 किमी
5	तलाठी कार्यालय	5 किमी
6	स्वस्त धान्य दुकान	5 किमी
	पोष्ट ऑफिस	5 किमी
	तालुका	17 किमी
	जिल्हा	47 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	100

2	म्हैस- रेडे	16
3	शेळी/बकरे	80
4	कोंबडी	300
5	डुक्कर	60

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो
2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124
2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन ऱ्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3.आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे. 4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे. 5.सीमांकन करणे. 6.रोपवाटिका तयार करणे.

	7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे. 8.वनस्पतींची यादी बनवणे. 9.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची यादी बनवणे. 10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे. 11.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची नकाशे तयार करणे. 12वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे. 13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.
2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे. 2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे
3) स्थलांतर थांबवणे	1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच 2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.
5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे. 2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे. 3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे. 4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) कंपार्टमेंट नंबर तपशील :- 586, 570

B) सर्व्हे नंबर तपशील :- 25 ,22,51,52,67

C) वनक्षेत्राच्या चतु:सीमा ची माहिती -

पूर्व- 572 जपतलाई
पश्चिम- 569 जेवलवाही
उत्तर– 585 सिताटोला
दक्षिण- 571- जांगदा (बु)

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

सिमा जाड रेषेने साफ केलेली आहे, मुणारी लावलेले आहेत. फांद्या चोकरुन साफसूफ केली आहे, व चुना मारली आहे.गावाच्या सभोवताली डोंगर असल्यामुळे काहीही चोरी होत नाही.

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

1) **आंतरिक धोके :-** वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल

2) **बाह्य धोके:-** वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

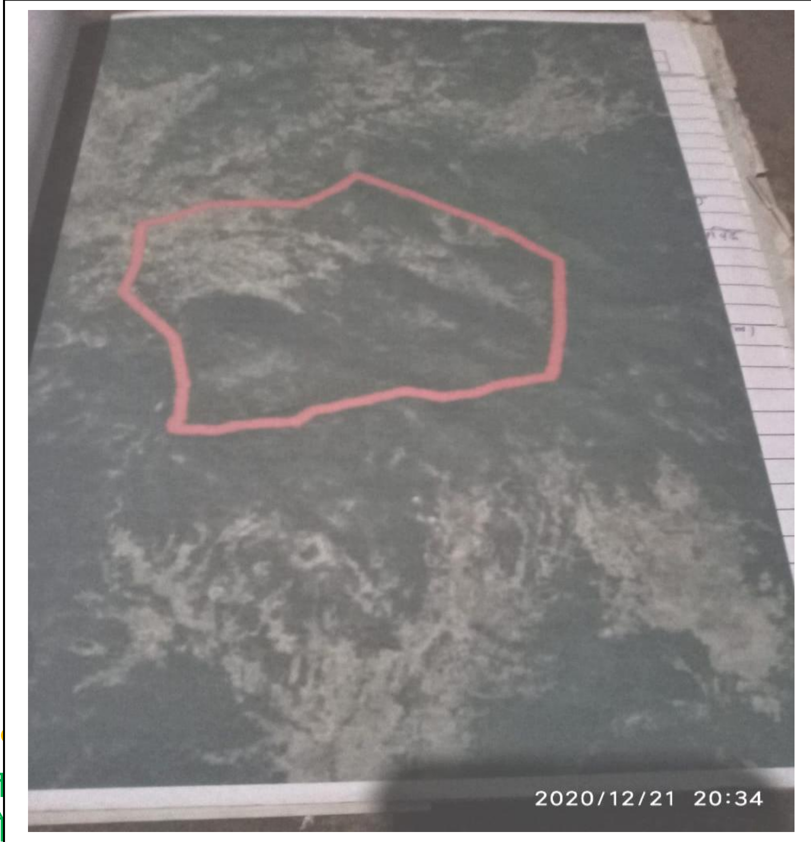
जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
शेती	200
तलाव आणि बोळी	6
जंगल	1600

2.6 भूभाग/जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भुदृश्य प्रकार	भूरचना
11	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
10	३० शेती	सपाट
9	१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
8	३० शेती	सपाट
7	३० शेती	सपाट
6	२७ . दाट वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	उंचसखल
5	१९. विरळ वृक्ष मैदानी (बांबू)	सपाट
4	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उभा चढ
3	९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	मध्यम चढ
2	६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	कमी चढ
1	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा –

2.8 वन ... णारी जागा) माहिती

1) निराल
2) टोंहगो
3) मट्टा तळाय,
4) वाघभुमी कोंटा,
5) अडझाल मट्टा,
6) दरबार मट्टा
7) कोंदा दमान,
8) कोटोहकल,
9) लाट गुड्रा,
10) मकेयेर कोंटा,
11) मुज्यालगोंदी कोंटा, 12) तळाय गुड्रा, 13) हिच्ची कोंटा.

2.9 वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज

भुदृश्य प्रकार	10 . दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	आवळा	1.76480799	0.063043048
2	कळम	12.3536559	4.564083557

3	कसई	5.29442398	0.365787309
4	काळे गोटे(मोठे)	7.05923197	0
5	कुंभी	1.76480799	2.269549733
6	कोजब	8.82403996	6.523459808
7	गराडी	38.8257758	3.791641201
8	गोगर	1.76480799	0.420319757
9	गोटी	1.76480799	0.029716883
10	घोगर	5.29442398	0.9519093
11	चारोळी	5.29442398	0.454909872
12	चिचवा	1.76480799	0.295272909
13	तेंदू	19.4128879	11.99024285
14	धावळा	3.52961598	1.91672494
15	पडरी	1.76480799	0.619335804
16	बांबु	26.4721199	0
17	बांबू	74.1219357	0
18	बाबू	3.52961598	0
19	बिजा	10.588848	3.238550454
20	बेल	1.76480799	0.328753556
21	भेरा	3.52961598	1.979206232
22	मोह	5.29442398	3.031192333
23	येन	5.29442398	5.091473975
24	रा झी	1.76480799	0
25	राझी	3.52961598	0
26	शिवण	1.76480799	0.087647954
27	साग	37.0609678	24.3544887
28	सालई	3.52961598	2.358475681
29	सावरी	1.76480799	2.477343215
30	सिसम	8.82403996	3.75140544
31	सुर्या	8.82403996	4.348299098
32	सूर्या	8.82403996	1.187060291
33	सेहना	8.82403996	4.203759323
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**322.9598625**	
भुदृश्य प्रकार	**१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	खैर	5.42724456	0.069101824

2	गराडी	5.42724456	0.099506627
3	चारोळी	16.2817337	0.263493893
4	तेंदू	21.7089783	0.598724116
5	धोबन	5.42724456	0.365548649
6	बांबू	5.42724456	0
7	बिजा	5.42724456	0.199704271
8	भेरा	5.42724456	0.079855795
9	येन	5.42724456	1.051038743
10	रोहन	5.42724456	0.12131689
11	लोखडी	5.42724456	0.059125248
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**86.83591303**	
भुदृश्य प्रकार	**२७ . दाट वृक्ष डोंगराळ (बांबू)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कय्या	2.94556116	0.065843047
2	कळम	8.83668347	0.247948647
3	कसई	2.94556116	0.131850174
4	काकई	2.94556116	0.028714038
5	कोजब	26.5100504	5.169792581
6	गराडी	50.0745397	0.922927778
7	गोघर	8.83668347	0.103065816
8	तेंदू	20.6189281	1.787818039
9	धावळा	5.89112232	0.567811309
10	फर्लांग	2.94556116	2.252586972
11	बहवा	2.94556116	0.03037828
12	बांबु	64.8023455	0.135389619
13	बांबू	11.7822446	0
14	बिजा	2.94556116	0.135389619
15	बिबा	2.94556116	0.063381844
16	मोह	2.94556116	1.103767616
17	येन	2.94556116	0.243870082
18	साग	47.1289785	3.253382532
19	सालई	5.89112232	0.250644251
20	सिसम	2.94556116	0.124911925
21	सूर्या	14.7278058	0.743892821
22	सेहना	2.94556116	0.263372187
23	हळदु	8.83668347	1.314634134

वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**306.3383605**	
भुदृश्य प्रकार	**४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	0.50877672	0.007486077
2	उमरून	0.25438836	0.596880002
3	कळम	1.27194179	0.210225554
4	कसई	2.28949523	0.284932471
5	काकई	1.01755344	0.008741179
6	कुंबी	0.25438836	0.041396102
7	कुळा	0.25438836	0.001070886
8	केहका	0.25438836	0.012955893
9	केहला	0.25438836	0.009087344
10	कोजब	0.50877672	0.018447977
11	खैर	1.78071851	0.072949774
12	ग राडी	0.25438836	0.005903029
13	गराडी	6.86848569	0.522399814
14	गोघर	0.25438836	0.008291771
15	गोटी	1.01755344	0.017945936
16	घोगर	1.52633015	0.162997277
17	चारोळी	6.61409733	0.648948521
18	चीचवा	0.25438836	0.116603035
19	जांभूळ	0.76316508	0.160438488
20	तिवस	0.25438836	0.011692693
21	तेंदू	4.57899046	0.654632919
22	धावळा	1.78071851	0.136781837
23	धोबन	2.03510687	0.485473495
24	पळस	3.05266031	0.139976275
25	फर्लांग	0.25438836	0.009087344
26	बहवा	0.76316508	0.121560688
27	बांबु	9.921146	0
28	बांबू	1.78071851	0
29	बाबू	0.25438836	0
30	बिजा	6.10532061	1.108834128
31	बेल	0.25438836	0.014625988
32	भेरा	4.07021374	0.496524467
33	मोवई	1.01755344	0.187400915

34	मोह	6.35970897	1.174095389
35	येन	13.9913597	2.239490838
36	रोहन	2.54388359	0.320508543
37	लोखडी	0.76316508	0.050100842
38	साग	6.61409733	0.926577107
39	सालई	1.27194179	0.215808734
40	सिसम	0.25438836	0.010494273
41	सूर्या	0.50877672	0.013103671
42	सेहना	3.05266031	0.133253381
43	हळदु	0.25438836	0.011692693
44	हिवर	0.50877672	0.230527843
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**98.70268324**	
भुदृश्य प्रकार	**५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आपटा	0.66052437	0.012110483
2	आवळा	1.32104874	0.015348355
3	कसई	0.66052437	0.061309319
4	काकई	0.66052437	0.006076267
5	कुळा	0.66052437	0.003831832
6	कोजब	3.96314623	0.337243306
7	खैर	0.66052437	0.006076267
8	गराडी	12.5499631	0.26415465
9	गोघर	1.32104874	0.019437745
10	गोटी	0.66052437	0.007994811
11	घोगर	1.32104874	0.015348355
12	चारोळी	2.64209749	0.019537615
13	जांभूळ	2.64209749	0.055543173
14	तेंदू	5.94471934	0.374773187
15	धावळा	6.60524371	0.313779245
16	धोबन	1.32104874	0.055863807
17	पळस	4.6236706	0.066045233
18	बहवा	0.66052437	0.004120928
19	बांबु	8.58681683	0
20	बांबू	0.66052437	0
21	बिजा	5.28419497	0.528419681
22	भेरा	5.28419497	0.204238246

23	मोवई	1.32104874	0.030381333
24	मोह	11.2289143	0.82563637
25	येन	13.2104874	1.126758478
26	रोहन	3.30262186	0.313752964
27	साग	9.90786557	0.36994266
28	सालई	7.26576808	0.259628988
29	सिसम	0.66052437	0.036210554
30	सूर्या	1.98157311	0.0502974
31	सेहना	0.66052437	0.007195855
32	हळदु	0.66052437	0.018922629
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**118.8943868**	
भुदृश्य प्रकार	**६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	अकोला	1.96182092	0.076497207
2	कळम	1.96182092	1.815341165
3	कसई	3.92364185	0.257483354
4	कोजब	9.80910461	1.450121643
5	गराडी	15.6945674	2.555334554
6	चार	1.96182092	0.419891607
7	चारोळी	3.92364185	0.19378772
8	चिचवा	1.96182092	1.956392647
9	जांभुळ	1.96182092	0.668944656
10	तेंदू	5.88546277	2.160702636
11	धावळा	3.92364185	0.914297738
12	पडरी	1.96182092	0.545924658
13	पळस	5.88546277	0.142784378
14	बांबु	17.6563883	0.048958212
15	बांबू	15.6945674	0
16	बिजा	9.80910461	0.956339979
17	बेहडा	1.96182092	0.854832869
18	भेरा	1.96182092	0.074327184
19	मगी(गोंडी)	1.96182092	0.461855789
20	मोवई	3.92364185	0.344518441
21	मोह	5.88546277	0.959009575
22	येन	5.88546277	0.967236928
23	रोहन	3.92364185	1.40544103

24	साग	17.6563883	4.452871187
25	सालई	3.92364185	1.422613872
26	सिसम	3.92364185	0.629774964
27	सुर्या	1.96182092	0.123660077
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**156.9456738**	
भुदृश्य प्रकार	**९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	0.63835663	0.008960909
2	कळम	2.55342651	0.919773347
3	कसई	7.0219229	0.690340538
4	काकई	2.55342651	0.363587376
5	केहला	0.63835663	0.008127809
6	कोजब	12.7671325	4.238591442
7	खैर	1.27671325	0.023662084
8	गराडी	42.769894	4.949200704
9	गिरची	0.63835663	0.160950938
10	गोघर	1.91506988	0.03233344
11	गोटी	0.63835663	0.005201798
12	घोगर	3.19178314	0.398298201
13	चारोळी	1.27671325	0.018785399
14	चीचवा	0.63835663	0.083228764
15	तेंदू	12.1287759	5.584653132
16	धामण	0.63835663	0.009392699
17	धावळा	21.0657687	3.100108914
18	धोबन	1.91506988	0.731187859
19	पडरी	0.63835663	0.020162046
20	बांबु	44.6849639	0
21	बांबू	17.2356289	0.014269385
22	बिजा	15.3205591	4.047791125
23	बिबा	1.27671325	0.270950673
24	बेल	0.63835663	0.370323298
25	भेरा	3.83013976	0.618998695
26	मोवई	1.27671325	0.025490841
27	मोह	3.83013976	1.281628484
28	येन	6.38356627	1.073856287
29	वाळा	1.27671325	0.028538769

30	साग	43.4082506	13.88216572
31	साय	0.63835663	0.160950938
32	सालई	11.4904193	1.69335789
33	सावरी	0.63835663	1.373599723
34	सिसम	9.57534941	2.877097074
35	सुर्या	4.46849639	1.727337211
36	सूर्या	7.66027953	0.954220018
37	सेहना	2.55342651	0.124787268
38	सेहरा	0.63835663	0.022803584
39	हळदु	1.91506988	0.21192246
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**293.6440485**	

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कडू भाजी	पान	मे ते जून	99	1
2	चिपळी भाजी	पान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	99	1
3	शेरडीरा	देठ	जुलै ते ऑगष्ट	99	1
4	हळदुली	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	99	1
5	पार्सेला	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	99	1
6	बोराभाजी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	99	1
7	आंबा	फळ	मे ते जून	25	75
8	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	99	1
9	मोह	फुल,फळ	मार्च ते जून	50	50
10	चार	फळ	मार्च	99	1

11	येरोनी	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	100	
12	बोर	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	50	50
13	कुळा	फुल,शेंगा	जून ते जुलै	75	25
14	पिंपळ बार	फुल	जून ते जुलै	75	25
15	सफेद मुसळी	पान	जुलै अगस्त	99	1
16	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	99	1
17	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	99	1
18	उमरून	फळ	मे ते जून	25	75
19	कचर कांदे	कांदे	एप्रिल ते मे	99	1
20	कवठ	फळ	एप्रिल ते मे	99	1
21	काटवल	फळ	जुलै ते सप्टेंबर	1	99
22	काटा कोहळा	फळ	नोव्हेंबर ते जानेवारी	1	99
23	कोयार भाजी	पान	जून	99	1
24	खोबर वेल	मूळ	नोव्हेबर ते जानेवारी	99	1
25	गवतीचाय	पान	बाराही महिने	1	99
26	चिंच	फळ	मे ते जून	25	75
27	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	70	30
28	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	70	30
29	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	99	1
30	धोबे	पान	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	1	99
31	पातुर भाजी	पान	जून ते जुलै	99	1
32	बेहळा	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	99	1
33	मटारु	फळ,कांदे	नोव्हेंबर ते डिसेंबर	1	99

34	बांबू	कोंब	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	99	1
35	डुंबर सात्या	दांडी	ऑगष्ट	99	1
36	येरू सात्या	दांडी	ऑक्टोंबर	99	1
37	सुरुंद कांदे	कांदे	नोव्हेंबर ते मे	98	2
38	वर	दांडी	जुलै ते ऑगष्ट	99	1
39	सेलवट	फळ	मार्च	90	10
40	अरकफरी	कोवळे पान	एप्रिल	99	1

3.2 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 2 (चारा)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
4	डोगाल जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
5	बरटूम	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
6	पुतेर जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
7	जुनाक जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
8	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
13	कोरहुची	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
14	उतरण वेल	पान	जून ते मार्च	90	10
15	उमरून	पान	जून ते मार्च	90	10
17	एरोनी	पान	जून ते मार्च	90	10
18	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10
19	काटा भाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
20	कुसार्या गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10

24	चिकना	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
25	जंगली तूर	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
26	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
27	जवेला	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
28	जांभूळ	पान	जून ते मार्च	90	10
29	झिल्बुली	पान	जून ते मार्च	90	10
30	डोर्ली वांगा	पान	जून ते मार्च	90	10
31	दुर्वा	पान	जून ते मार्च	90	10
32	परसोड	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
33	पातुर भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10
34	बोंगा भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10
35	रांजी	पान	जून ते मार्च	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील

शीट 3 (जाळाऊ लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज	हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)

	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	चिंच	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	रोहन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	आवळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	चारा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

4	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	सूर्या	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	अंजन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर,दांडी	मे ते जून	10	95	5
2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5
3	भेरा	नांगर,दांडी	मे ते जून	25	95	5
4	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
5	करारुख	पट्टा,फन,वकर	मे ते जून	11	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील
शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका बांबू	मे ते जून	95	5
2	साग	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5
4	बिजा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5
5	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5
6	रोहणी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5

7	धावळा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	मोह	फांदी,पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
2	बांबू	बांबू	मार्च ते मे	लग्नासाठी
3	साग	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
4	वराकली	फळ	मार्च ते मे	पूजेसाठी
5	कुळा	पान,शेंग	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
6	शिंदी	पान	मार्च ते मे	मोहूर/बाशिंग बनविण्यासाठी
7	माहूर	पान	मार्च ते मे	पत्राली
8	बोर	फळ	जानेवारी	वान वाटणी
9	भेरा	पान	ऑगष्ट	पोळ्यासाठी
10	तुळशी	पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी

11	दुर्वा	पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
12	पळस	पान	मार्च ते मे	पत्रावळी
13	परसोड	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	दिवाळी साठी
14	कडूनिंब	पान	मार्च	पूजेसाठी
15	चिंच	फळ	बाराही महिने	आंबट टाकण्यासाठी
16	आंबा	पान,फळ	मार्च	नवा साठी व पूजेसाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	हिर माटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
2	नसतोंडा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
3	अदरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
4	पार्सेला	पंचांग	ऑगष्ट	95	5
5	कटूल कोसा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
6	दुधूम	पंचांग	बाराही महिने	95	5
7	नयनेंडी	पंचांग	जून ते ऑगष्ट	95	5
8	मस्या	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
9	डोकेमरा	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
10	हिवीर	मूळ	बाराही महिने	95	5
11	मूसतुमीर	फळ	डिसेम्बर	95	5

12	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
13	सिरेल	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
14	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगष्ट	95	5
15	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
16	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
17	बोराभाजी	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
18	अडूळसा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	5	95
19	झरका	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
20	आंबा	पान,साल	बाराही महिने	5	95
21	उतरणवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
22	उमरून	पंचांग	बाराही महिने	50	50
23	उरसुळी	पंचांग	जून ते मार्च	50	50
24	कचर कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते जून	95	5
25	कडूनिम	पंचांग	बाराही महिने	50	50
26	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगष्ट	50	50
27	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
28	कळंब	साल	बाराही महिने	95	5
29	कळूकांदे	कांदा	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
30	कडूभाजी	पंचांग	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
31	कवसकुरी	फळ	नोव्हेंबर ते मे	95	5
32	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
33	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
34	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
35	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
36	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
37	घंटा	फळ	बाराही महिने	95	5

38	घोटी	फळ	बाराही महिने	95	5
39	चिकना	पंचांग	बाराही महिने	95	5
40	भूतगांजा	बीज	जून नोव्हेंबर	95	5
41	जोन्दुरली	पंचांग	बाराही महिने	95	5
42	डिकेमाली	डींक	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
43	देन्डोरा	पंचांग	ऑगष्ट ते डिसेम्बर	95	5
44	डोर्ली वांगा	पंचांग	नोव्हेंबर ते मार्च	95	5
45	तुळशी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
46	देव तरोटा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
47	धावळा	साल	बाराही महिने	95	5
48	धोबा	पान	बाराही महिने	95	5
49	निर्गुंडी	फळ	बाराही महिने	95	5
50	पडोरा	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
51	परसोड	बीज	जून ते डिसेम्बर	95	5
52	बिबा	फळ	बाराही महिने	95	5
53	बेसवेल	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
54	बोर	साल,फळ	बाराही महिने	95	5
55	बोरू	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
56	भुईआवळा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
57	भुईचक्र	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
58	भुईनिंब	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
59	भूतगांजा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
60	माका	साल	बाराही महिने	95	5
61	भेरा	पान	बाराही महिने	95	5
62	मालकांगुनी	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
63	माहूर	साल	बाराही महिने	95	5

64	मुंगना	पंचांग	बाराही महिने	5	95
65	सात्या	पंचांग	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
66	रान केळी	पान,फळ	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
67	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
68	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
69	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
70	रान हळद	कांदा	जून ते डिसेम्बर	95	5
71	रुई	पंचांग	बाराही महिने	95	5
72	रोहन	साल	बाराही महिने	95	5
73	लाजाळू	मूळ	बाराही महिने	95	5
74	लालगुंजा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
75	लेन्जा	साल	बाराही महिने	95	5
76	लोगडी	फळ	बाराही महिने	95	5
77	वड	फळ,साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
78	सुरुंद कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते मे	98	2

3.9 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 9 (इतर)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र.	वनउपजाचे नाव	वनउपज संग्रहाचे हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	वनउपज विक्रीचे हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	वनउपजचे सरासरी बाजार किमत	मूल्य वृद्धी	विक्रीची जागा	समुदायीक क्षेत्रातून गोळा केलेले प्रमाण	इतर वन क्षेत्रातून गोळा केलेले प्रमाण
1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च	46	एप्रिल ते मे	५ क्विंटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल	20	मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे	46	मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	3	डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे	5	जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
6	टोरी	जून	22	जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

१) गौणउपज वापराचे
२) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
४) खनिज वापराचे
५) पाणीसाठे वापरण्याचे
६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.
4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.
7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
4) शेळ्याना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

1)गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जगंलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
5)ग्रामसभेला विचारल्या जगंलातून निस्तार आणू शकत नाही.
6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :
1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी लागेल.
3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :
पेनगेडा नाही
(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;
गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :
1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देने आणि घेणे बंधनकारक राहील.
2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहील.
3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाइन पद्धतीनेच करावा.
4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
5) ग्रामसभेचे पैसे कुंत्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :
1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.
4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:

1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.

2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बॉडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बॉडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बॉडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		

64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				

196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		

218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC

57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्डसचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage

166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				

197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				

258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Alied		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr

55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

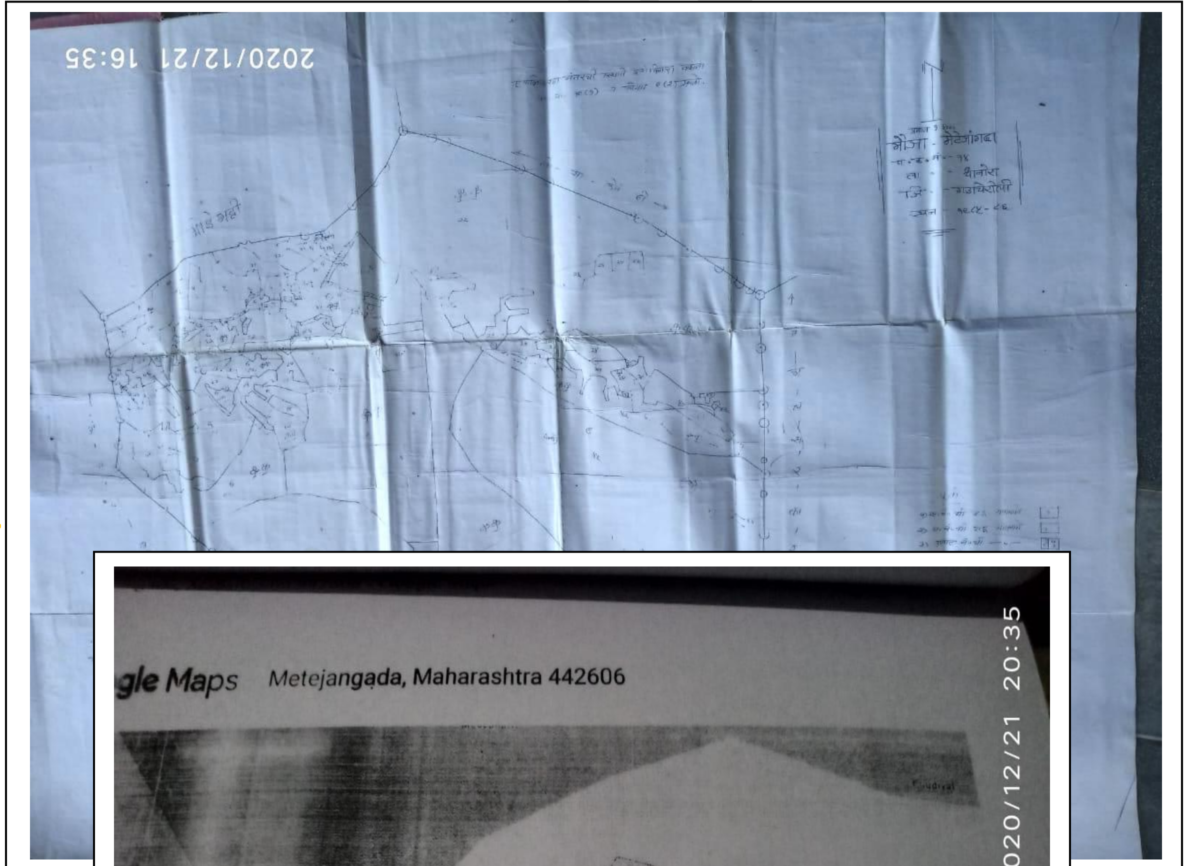
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	[illegible]	[illegible]	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Aled	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Aled	Water	Drainage
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयत्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयत्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR

6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

अ.क्र	कार्य
1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

7 . परिशिष्ट

7.1 पटवारी नकाशा:- परिशिष्ट- 2

7.2

7.3 भूभाग नजरी नकाशे:- परिशिष्ट- 4

7.4 वनस्पती उपलब्धता

क्र.	वनस्पतीचे मराठी नाव	वनस्पतीचे स्तानिक नाव	शास्त्रिय नाव	वनस्पतीचा प्रकार	अधिवास
1	अरकपल्ली	कोरपाभाजी	Olax scandens	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
2	आंजन	मंगी	Hardwickia binata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
3	आंबा	मरका	Mangifera indica	वृक्ष	शेती ,वस्ती
4	आधार वेली	आधार वेली	Cuscuta reflexa	वेली	नदीच्या काठावर, शेती
5	आपटा	चेहरा	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
6	आवळा	नली	Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर

7	ईदुरली	सुरपेला	Antidesma ghaesembilla	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
8	उतरण वेल	उतरण ठोनडा	Pergularia daemia	वेली	नदीच्या काठावर,वस्ती, शेती
9	उमरून	तोया	Ficus racemosa	वृक्ष	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
10	एरोनी	हूरे	Ziziphus oenoplia	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
11	कच्छरकांदा	कसूरमाटी	Actinoscirpus grossus	कंद	शेती , नदीच्या काठावर
12	कडुनिंब	कळूलिंबू	Azadirachta indica	वृक्ष	वस्ती, शेती
13	करंजी	करंडी	Millettia pinnata	वृक्ष	शेती ,वस्ती
14	करकरी	पोरापुंघार	Gloriosa superba	शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
15	करू	ईतुम	Sterculia urens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
16	कळू भाजी	कयमुल भाजी	Glinus oppositifolius	शाक	नदीच्या काठावर, शेती
17	कळूकांदा	कयमूल माठी	Dioscorea bulbifera	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
18	कवठ	कवठा	Limonia acidissima	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
19	कवसकुरी	दुळाताविंग	Mucuna pruriens	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
20	कसई	कस्सी	Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
21	काळी मुसळी	काकाळदिवटी	Curculigo orchioides	कंद	दाट जंगल, विरळ जंगल, शेती , मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर
22	किंनी	कींनी	Albizia procera	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर

23	कुंभी	कुमोळ	Careya arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
24	कुकुळदवना	गिरची	Casearia graveolens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
25	कुत्री	कोरहूची	Achyranthes aspera	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
26	कुदुरसी	कलओळचा	Bridelia hamiltoniana	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
27	कुळा	पालोळ	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
28	कुसऱ्या गवत	हुकळा जाळी	Aristida funiculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर, दाट जंगल
29	कोजब	कोसुम	Schleichera oleosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
30	कोयार	कोवडेल	Bauhinia purpurea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
31	कोरवेल	कोरसावली		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
32	कोरसावली	कोरवेल	Bauhinia purpurea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर
33	खैर	खैरी	Acacia catechu	वृक्ष	विरळ जंगल, मध्यम जंगल
34	खोबरवेल	खोबरवेल	Hemidesmus indicus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
35	गराडी	ओळचा	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
36	गिरची	गिरची	Casearia graveolens	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल

37	गोंगल	गोंगुम	Cochlospermum religiosum	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
38	गोंघल	कलमोडया	Cochlospermum religiosum	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
39	गोटी	गोट्या	Ziziphus xylopyrus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
40	घोगर	मोडया	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
41	चार	रेखा	Buchanania cochinchinensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
42	चिकारा	चिकारा		शाक	शेती
43	चिचोळाभाजी	चीचोळाभाजी	Oxalis corniculata	शाक	नदीच्या काठावर, शेती
44	चिपळी भाजी	मोलोल चिपळी	Alysicarpus vaginalis	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
45	चिला	चिला	Hydrilla verticillata	कंद	नदीच्या काठावर, शेती
46	चिलाटी	हिकुमझप्पी	Acacia pennata	झुडूप	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल
47	चीचवा	हिची	Albizia odoratissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
48	जंगली उडीद	गेडापुपुल		वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती
49	जंगली पोपट	कोडापापडी	Lablab sp	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
50	जंगली बोरू	गेळाबोयेल	Crotalaria juncea	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
51	जवेला	जवेला		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
52	जांब(पेरू)	जामी	Psidium guajava	वृक्ष	शेती ,वस्ती

53	जांभूळ	नेंडी	Syzygium cumini	वृक्ष	विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
54	झिलबुली	गुणेलजप्पी	Getonia floribunda	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
55	ठाडो	ठाडो	Borassus flabellifer	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
56	डुकरकांदा	पदमाठी	Dioscorea pentaphylla	कंद	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
57	तरवी	तरवी		शाक	शेती
58	तिवस	हेरी	Ougenia dalbergiodes	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
59	तुतारी	हातोर झेंडू		शाक	वस्ती, शेती
60	तेंदू	तुमीर	Diospyros melanoxylon	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर
61	दामन	केहका	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
62	दुभारी	दुभारी	Cynodon dactylon	शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
63	धावळा	वळमा	Anogeissus latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
64	धोबन	धोबीन	Dalbergia lanceolaria	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
65	नसतोंडा	नसतोंडा	Millettia extensa	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
66	निर्गुळी	हिर अलूममरा	Vitex negundo	वृक्ष	नदीच्या काठावर, शेती
67	निल	केवटी भाजी	Limonia acidissima	शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
68	परसोड	धुसाधान	Oryza rufipogon	शाक	शेती

69	पळस	मुराळ	Butea monosperma	वृक्ष	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती
70	पापळी	पापळी	Ficus amplissima	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
71	पार्सेला	पार्सेल	Holostemma ada-kodien	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
72	पिंपळ	पीपीळ	Ficus religiosa	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
73	पिंपळबार	वरडूंल	Celastrus paniculatus	वृक्ष	नदीच्या काठावर, दाट जंगल
74	पेंडरा	पेंडरा	Ceriscoides turgida	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
75	फर्लांग	दुठामरदी	Hymendictyon obovaty	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
76	बसवेल	बसवेल	Argyreia nervosa	वेली	नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल
77	बहावा	रेला	Cassia fistula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
78	बांबू	वद्दूर	Dendrocalamus strictus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
79	बिबा	कोहका	Semecarpus anacardium	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
80	बुलनवेल	लेसेतोंडा	Tylophora indica	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
81	बेल	माहका	Aegle marmelos	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
82	बेहडा	ताहका	Terminalia bellirica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
83	बोर	रेंगा	Ziziphus mauritiana	वृक्ष	नदीच्या काठावर,वस्ती, शेती

84	भारकाठी	बोंबळाकुवे	Maytenus senegalensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
85	भुईकोहरा	मर्दा माठी	Actinoscirpus grossus	कंद	नदीच्या काठावर
86	भुईनिंबु	भुईनिंब	Andrographis paniculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
87	मल्याळ	मिनकोंडा	Gardenia resinifera	शाक	शेती , नदीच्या काठावर
88	मस्या	मस्या	Casearia graveolens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
89	महार कांदा	हातोर उली		कंद	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
90	महारुक	महारुक मरा	Ailanthus excelsa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल
91	माऊर	पाऊर	Bauhinia vahlii	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल
92	मालेर	मालेर	Gardenia resinifera	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
93	मेळसिंग	डोकेमरा	Dolichandrone falcata	वृक्ष	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर
94	मोवई	गोपीळ	Lannea coromandelica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
95	मोह	ईरपी	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
96	येन	मरदी	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
97	येलपळस	चाहमूराळ	Butea superba	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर

98	रान आला			कंद	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
99	रान चना	गेळा हळाई		शाक	दाट जंगल
100	रान तीळ	गेळानूग		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल
101	रान भेंडी	गेळा भेंडी	Abelmoschus sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
102	रान मुळा	गेळा मुला		शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
103	रान वांगा	गेळा हापा	Solanum virginianum	शाक	दाट जंगल
104	रानएरोनी	कोपाहूरे	Ziziphus rugosa	झुडूप	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल
105	रानओवा	गेळा ओवा		शाक	मध्यम जंगल, दाट जंगल
106	रानवांगा	रिंगडी	Solanum virginianum	शाक	शेती , नदीच्या काठावर
107	रुई	रुई	Calotropis procera	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, शेती
108	रोहन	रोहळी	Soymida febrifuga	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
109	लोखडी	लोखंडी	Ixora coccinea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
110	वड	बेरेल	Ficus bengalensis	वृक्ष	नदीच्या काठावर, दाट जंगल
111	वन पेंडरा	पांढरी पेंढरा		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल
112	वाघनकी	वाघनकी	Martynia annua	शाक	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
113	वारकुला	वारकुला	Capparis zeylanica	जाळ खोडाची वेल	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल
114	वाळवी	वाळवी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
115	वाळा	वाळा		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर

116	वावळीन	कोपादुल्ली	Emblia ribes	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
117	विकठेमरू	तिरकामरा	Diospyros oocarpa	वृक्ष	नदीच्या काठावर, दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
118	शंकपुष्पी	शंकपुष्पी		शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
119	शिकेकाई	शिकेकाई	Acacia concinna	वेली	शेती
120	शिवण	कुर्सी	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
121	सदाफुली	बेसरम	Ipomoea carnea	वेली	नदीच्या काठावर
122	सफेद मुसळी	लोळणगा भाजी	Chlorophytum tuberosum	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
123	साखर गोटी	साखर गोटी	Caesalpinia bonduc	वेली	शेती
124					
125	साग	तेका	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
126	सालई	हाले	Boswellia serrata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
127	सावर कांदा	अळझाल करऊल	Bombax ceiba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
128	सावरी	सावली	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
129	सावा	बरठुम		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
130	सिंधी	हिंदी	Phoenix sylvestris	वृक्ष	शेती
131	सिताफळ	सिताफळ	Annona squamosa	वृक्ष	वस्ती, शेती
132	सिवन	कोहठाण कुर्सी	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
133	सिसम	कार्याल	Dalbergia sissoo	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल

134	सीताफळ	सीताफळ	Annona squamosa	वृक्ष	वस्ती, शेती , नदीच्या काठावर
135	सुमगवत	मुच्यालजाळी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
136	सूर्या	कळही	Xylia xylocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
137	सेलवठ	बोहबोळ	Cordia dichotoma	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर
138	सेहना	पीळदेल	Lagerstroemia parviflora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
139	सोनपिंपळ	आली	Ficus amplissima	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
140	हरदुली	बेसे माटी	Cheilocostus speciosus	कंद	शेती , नदीच्या काठावर
141	हळदु	फुलामरा	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
142	हिरडा	करका	Terminalia chebula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती
143	हिवर	हिविर	Acacia leucophlora	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
144	हुपेतोकार	हुपेतोकार		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
145		जोळण तोंडा	Semecarpus anacardium	वेली	दाट जंगल
146		पेन वनजी	Tamarix ericoides	शाक	दाट जंगल, नदीच्या काठावर
147		लेसे ठोनडा		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल
148		दुधूम मरा		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल
149		कोरवेल मरा		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल
150		मिछिमरा		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल

151		हिदी भुच्छी	Tylophora indica	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर
152		मिनडाकुळेढोठो		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
153		ढोठो		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
154		अक्कोनकुत्तुल	Dillenia pentagyna	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
155		कोल्यालतोकार		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
156		पुजार ठोडा		जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
157		उसका माठी	Agave americana	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
158		कोपादुल्ली	Alternanthera sessilis	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
159		सुपारी माठी	Bombax ceiba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
160		हिर माठी	Cissampelos pareira	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
161		केहका माठी	Colocasia esculenta	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
162		कुपाटीमाठी		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल
163		भुरसाल डोठो		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
164		विकदोडे	Dioscorea hispida	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
165		वद्दूर बुच्छी	Dioscorea villosa	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
166		फुला मरा	Schrebera swietenioides	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
167		गिरची माठी	Alysicarpus vaginalis	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर

168		धोबे माठी	Bombax ceiba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
169		भुरकाल माठी		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
170		अळझालकरवुल		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
171		पयाभट्टी	Lepidagathis cristata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर
172		पेन जाठा	Phoenix sylvestris	वेली	नदीच्या काठावर
173		पतालकुंडम	Senna ooccidentalis	कंद	नदीच्या काठावर
174		पेन चेरोटा	Rivea hypocrateriformis	शाक	नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल
175		ढिवर वेली		वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
176		पीठे कारेला		वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल
177		होदेमोहठी		वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल
178		गेळा नली		शाक	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल
179		भुरभुस जाळी	Dalbergia latifolia	शाक	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
180		उरपाल वन्जेर	Ipomoea pes-tigridis	शाक	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
181		कल्ले मरा		शाक	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
182		कल्ले माठी	Arthraxon hispidus	कंद	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल

183		जनघामाठी	Calotropis procera	कंद	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
184		हाहकाळ भाजी		शाक	नदीच्या काठावर, शेती
185		मिरगाळ भाजी		शाक	नदीच्या काठावर, शेती
186		भळाकभाजी		शाक	नदीच्या काठावर, शेती
187		हातोर गोर्रा		शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
188		मान मोळी		शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
189		गुळश्याल		शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
190		कोर कुचका		शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
191		कांदमाठी		कंद	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल
192		पढोरा		वेली	नदीच्या काठावर,वस्ती
193		भुत गांजा		शाक	नदीच्या काठावर,वस्ती, विरळ जंगल
194		गेळा झाठा		वेली	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर
195		दुरा पिळकी(पांढरा)		वेली	वस्ती
196		कटूल कोसा		वेली	वस्ती
197		गादाहतला		शाक	वस्ती, नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
198		कराठी हुच्छी		शाक	वस्ती, नदीच्या काठावर, शेती
199		दुरा पिळकी(लाल)		वेली	विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, दाट जंगल
200		मरा कांदाळ		शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल

201		मोहठी		वेली	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर
202		बोटे रोडा	Emblia ribes	शाक	शेती
203		लनका वद्दूर	Ficus hispidus	शाक	शेती
204		पोडोर पुंघार		शाक	शेती
205		पांढरी पुंघार	Curcuma sp.	शाक	शेती , नदीच्या काठावर
206		मुच्याल जाळी	Leonotis nepetifolia	शाक	शेती , नदीच्या काठावर
207		होळहिता		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
208		पदमराम		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
209		जिरा हुच्छी		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
210		हिता पीचेल		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
211		लवंगा मरा		शाक	शेती , नदीच्या काठावर
212		बिलाय कोजी		वेली	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
213		कमन मोळी		शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
214		नयकोळे		शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल
215		चिपळी भाजी		शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
216		डोगालजाळी	Ludwigia sp.	शाक	शेती , मध्यम जंगल, दाट जंगल
217		मंडा जाळी	Mitragyna parvifolia	शाक	शेती , मध्यम जंगल, दाट जंगल
218		शितरुकि	Smilax zeylanica	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल
219		गट तुतारी		शाक	शेती ,वस्ती

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती
रक्त रोहिणी	कमी	मध्यम	वनौषधी देण्यामुळे	लागवड करणे
लेंझा	संपली	कमी	साल काढून विकणे	लागवड करणे
हिरडा	खूप कमी	मध्यम	झाडे तोडुन फळे जमा करत होते व विक्री करत होते त्यामुळे कमी झाली	लागवड करणे
कवट	खूप कमी	मध्यम	पूर्वी पासूनच कमी आहे	रोपवाटिका तयार करून लागवड करणे
शतावरी	कमी	भरपूर	खोदून मुळे विकण्यामुळे	लागवड करणे
बसवले	कमी	भरपूर	चराई मुळे	लागवड करणे
तिवस	खूप कमी	मध्यम	पूर्वी या झाडाचा उपयोग शेतीच्या अवजारे बनविण्यासाठी वापरले जात होते	नविन लागवड करणे
गराडी	कमी	भरपूर	वनहक्क मिळण्या आदी घरगुती कामा साठी भरपूर वापर केल्यामुळे	रोपवाटिका तयार करून लागवड करणे
आवळा	खूप कमी	भरपूर	पूर्वी झाडे तोडून आवळा जमा करीत होते मात्र वनहक्क मिळाल्या पासून झाडे तोडत नाही	रोपवाटिका तयार करून लागवड करणे
करू	खूप कमी	भरपूर	वनहक्क मिळण्याच्या आदी तेंदू पत्याचे पुळे बांधण्याकरिता वाक काढणे व गोंद काढणे या कारणामुळे नष्ट झाली	रोपवाटिका तयार करून लागवड करणे

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कबुतर	पारेवा	Columba livia domestica	कमी
2	कार्गोच्या	हाची	Anastumos oscitans	मध्यम
3	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
4	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
5	घार	मनहुव्याल	Milvus migrans	कमी
6	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
7	चिमणी	कोळका पिटे	Passer domesticus	मध्यम
8	ढोकरी		Ardea purpurea	भरपूर
9	तिरचिमनी	इरपसळवे	Anthus similis	मध्यम
10	पाणकावळा		Phalacrocorax niger	मध्यम
11	पिंजरा		Athene brama	मध्यम
12	पोपट	विट्टू	Psittacula eupatria	कमी
13	बारडा		Aythya fuligula	कमी
14	मोठी धोबी		Motacilla maderaspatensis	कमी
15	मोर	मल	Pavo cristantus	कमी
16	लहान कावळा		Microcarbo niger	कमी
17	लावा	उती	Perdicula asiatica	मध्यम
18	शिकारा		Cyperus corymbosus	कमी
19	सुतार	टोकटोकि/किदेर	Pileated woodpeeker	कमी

मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	आग्या	आग्याल		मध्यम
2	दोटकेल	मस		मध्यम
3	मोहारू	काळाल		मध्यम

4	सातेळ	हुर्वे		
5	खेकडा		Scylla serrata	भरपूर
6	गेंडवल	कांडूल	Ropalidia marginata	भरपूर
7	जेरु	ओंडे	Hirudo medicinalis	भरपूर
8	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
9	तुडतुडे		Nilaparvata lugens	भरपूर
10	तेलमुंगी	हुर्री	Solenopsis geminata	भरपूर
11	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
12	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
13	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
14	लष्करी अळी	पुळीय	Spodoptera frugiperda	मध्यम
15	माकोडा	गोडे	Camponotus pennsylvanicus	भरपूर
16	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
17	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
18	लाल मुंगी	रेनगाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर
19	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
20	काळी मुंगी	कार्यालपत्ते	Lasius niger	मध्यम
21	किरकिरी		Graptotettix guttatus	मध्यम
		प्राणी		
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	आस्वल	अडजाल	Ursus thibetanus	कमी
2	कोल्हा	कोल्हाल	Hyaena hyaena	मध्यम
3	खवल्या मांजर	जाळूम	Pholidota	कमी
4	चितळ	चीतराल	Axis axis	मध्यम
5	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
6	नीलगाय	माव	Boselaphus tragocamelus	मध्यम
7	लांडगा		Canis aureus idicus	कमी

8	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
9	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम
10	बीबट	निराल/खड्या		कमी
11	माकड	मुंज्याल		मध्यम
12	रानडुक्कर	गेळा पदी		मध्यम
13	ससा	मोलोल		कमी
14	हरीण	कोटराल		कमी
15	बेलमांजर	बरेकाल		

सरपडणारे प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon qulieus	कमी
2	गवाऱ्या नाग		Ophiophagus hannah	कमी
3	चिकल्या महाडोर	परपरबाटुम	Eelas carinatus	मध्यम
4	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
5	दांडेकारेटा		Bungarus caeruleus	मध्यम
6	गोम	डेरगुल	Scolopendra gigantea	भरपूर
7	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
8	धोंड्या		Xenochrophis piseatar	मध्यम
9	नाग		Naja naja	कमी
10	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussscup	मध्यम
11	वाश्या	पुस्या	Amehiesma stolatam	मध्यम
12	शिरुली	हुलाल	Eutropis carinata	मध्यम
13	हत्ती सरडा	नैनोळोन्ज	Chamaeleo zeylanicis	कमी
14	विंचू	मिचो	Hottentotta tamulus	भरपूर

जलचर प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कतला	कतला	Catla catla	मध्यम
2	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम

3	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
4	गोटेचाटी	कल्कोर्क	Garra mullya	मध्यम
5	बोठरू	बोटे	Channa punctata	भरपूर
6	वागूर	माळूम	Clarias batrachus	भरपूर
7	पेन वाउर	नारी	Macronathus pancalus	मध्यम
8	वावुर	नारी (चिखला)	Macrognathus guntheri	कमी
9	सरकारी वागूर	ढोर वागुर	Clarius gariepinus	कमी
10	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी
11	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
12	सिपनर		Cyprinus carpio	कमी
13	खेकडा	केकळे		कमी
14	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
15	झिंगा	जत्ते		मध्यम
16	ढोरवाघुर	ढोरवागुर		कमी
17	पानकासव	येर्हेमुल		मध्यम
18	सारंगी	हिदाकि		कमी

7.7 खनिज

खनिज				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	रेती	वारू		मध्यम
2	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
3	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
4	चूनखडी	चूनखड्याल		कमी
5	मुरूम	मुरूम		मध्यम
6	लालमाती	रेन्गाल तोडई		भरपूर
7	काळीमाती	कार्याल तोडई		कमी

7.8 बांबू चक्र

खालील बांबूचक्र टेबल नुसार आम्ही आमच्या गावातील बांबूची तोड करणार आहोत. त्यात कोणत्या वर्षी कुठले बांबू काढायचे आणि दरवर्षी आपल्याला सारखे उत्पन्न मिळाले पाहिजे हे लक्षात घेऊन बांबू काढायचे आहे.

भुदृश्य प्रकार	टापू	प्रती हेक्टरी रांझी संख्या	भूदृश्याच्या तुकड्याचे क्षेत्रफळ (हे)	एकूण रांझी संख्या	३ वर्षाच्या लांब बांबूची संख्या एकूण	३ वर्षाच्या मध्यम बांबूची संख्या एकूण	बंडल योग्य बांबूची संख्या एकूण	कोंब किंवा वास्ते संख्या एकूण	१ ते २ वर्षाच्या बांबूची संख्या एकूण	२ ते ३ वर्षाच्या बांबूची संख्या एकूण
1. दाट डोंगराळ (मि)	टोहगोळ मेटा	104.11	120	12493.2	92658	59343	135343	60384	146795	196768
2. मध्यम डोंगराळ (मि)	अळझाल मेटा	111.91	60	6714.6	58417	26187	84604	28873	63117	94676
3. मध्यम डोंगराळ (मि)	टोहगोळ मेटा	55.5	20	1110	7071	3541	10501	5028	11033	14441
4. मध्यम डोंगराळ (मि)	दरबार मेटा	90.55	40	3622	44551	10504	55417	16299	45275	71716
5. मध्यम डोंगराळ (मि)	लाट गुडरा	99.56	50	4978	47291	18419	64714	29370	62225	81639

दरवर्षी बांबू काढायचे असल्यास पुढीलप्रमाणे काढण्यात येतील.

वर्ष	कूप नंबर
2022-23	586
2023-24	570
2025-26	586
2026-27	570
2028-29	586
2029-30	570
2031-32	586

बांबू तोडायची नियमावली.

1) ग्रामसभेच्या रजिस्टरमध्ये नाव नोंद केल्याशिवाय बांबू कटाईच्या कामावर जाता येणार नाही.
2) कटाई, सफाई व मजूरीचे रेट ग्रामसभा जे ठरविल ते अंतिम राहील.
3) रांजीतील इतर बांबूचे नुकसान न करता बुडापासून १ फुटाच्यावर परिपक्व झालेले तीन वर्षाच्या वरील बांबू कटाई करेल.
4) कटाई करतांना प्रत्येक रांजीत तीन वर्ष पुर्ण झालेले परिपक्व असे 8 (आठ) बांबू राखून ठेवावे.
5) पहिली बांधी साफ केल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीमध्ये तोडायला जाणार नाही, तसेच ग्रामसभाने नेमून दिलेले निरीक्षक सांगितल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीत बांबू तोडता येणार नाही.
6) ग्रामसभेने निश्चित केलेल्या जागेवर डुलाई करेन व लांब बांबू, मध्यम बांबू व बांबू बंडलाची वेगवेगळी थप्पी लावावी लागेल.
7) जंगलात आग लागणार नाही याची दक्षता घेण्याचे काम मजुरांचे सुद्धा राहतील. तरीही आग लागल्यास काम सोडून आग विझविण्यास जावे लागेल.
7) वन, वन्यजीव व प्राणी यांना हानीकारक होईल असा काम करता येणार नाही.
8) ग्रामसभेने ठरविलेल्या दिवशी व जागी होणाऱ्या ग्रामसभेत स्वतः वेळेवर हजर राहावे लागेल.
9) पहिली रांजी साफ केल्याशिवाय दुसरी रांझीत बांबू तोडायला जाता येणार नाही.
10) ग्रामसभेने नेमून दिलेले निरिक्षकांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहील व तो मजुरांना मान्य करावे लागेल.
11) प्रत्येक दिवशी लांब व मध्यम बांबू मिळून जास्तीत जास्त एका व्यक्तीला एकुण 50 बांबू पेक्षा जास्त तोडता येणार नाही.
12) ग्रामसभाने ठरविलेल्या नियम व अटीचा भंग केल्यास मजूर म्हणून काम करण्याचा अधिकार राहणार नाही व ग्रामसभेने ठरविलेले दंड भरावे लागेल.
13) सदर कामात कोणताही वाद झाल्यास त्यावर ग्रामसभा च्या अधिकृत बैठकीतच अंतिम निर्णय घेण्यात येईल.
14) मजुरीचे पैसे हे फक्त बँक खात्यामध्येच जमा करण्यात येईल रक्कमेच्या स्वरूपात देत येणार नाही.
15) मजुरीचे हिशोब मजुराने स्वतः समजून घ्यावे तेव्हाच सही/अंगठा करावे.

7.9 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
3	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
4	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	N	N	N	Y	Y	N	N	N	N	N	N	N
5	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
6	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
7	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
8	T.C.M	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
9	चर खोदणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
10	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
11	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	रस्ते साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
13	मस्त्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

14	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.

2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 168 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी	458.54	संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवाटिका	मार्च	1	मामा तलाव जवळ	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
एकूण रक्कम						44		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो		12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवाटिका लागवड व देखरेख (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1	मामा तलाव जवळ	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	मे	1 हे	आंबे तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	9	3515 मनुष्य दिवस (60 मजूर 58 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

5	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1	कं. नं. 570 (मट्टा तळाय)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (108 मजूर 90 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
6	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						49.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	1 हे.	मामा तलाव जवळ	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 हे	मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	16	6250 मनुष्य दिवस (104 मजूर 60 दिवस	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला

							काम करतील)	मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
4	नवीन वनतलाव	नोव्हेंबर	2 वन तलाव	कूप नंबर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (65 मजूर 120 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
5	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
6	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 570,586 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5.5	2148 मनुष्य दिवस (71 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
8	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						56		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 586 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल

6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 586 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						31.5		

8.5 वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 586 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	6	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
8	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
	एकूण रक्कम					44.5		

8.6 वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण	अपेक्षित फलित

							मजूर 168)	
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	कच्चे रस्ते	नोव्हेंबर	1 किमी	कूप नंबर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (117 मजूर 50 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
6	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 588 (मानोरा गुडरा)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						44		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 570 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व

								सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन देखभाल	मे	10	कूप नम्बर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	चर खोदणे	डिसेंबर	25 he	कूप नंबर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
7	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
8	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 570 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 586 (जांगदा ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.

10	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						73.5		

8.8 वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे

							365 दिवस काम करतील)	संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन देखरेख	मे	10	कूप नम्बर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	चर खोदणे	डिसेंबर	25	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
7	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
8	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
9	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे

							60 दिवस काम करतील)	चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						76.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.

							दिवस काम करतील)	
3	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन देखरेख	मे	10	कूप नम्बर 588	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	चर खोदणे	डिसेंबर	25	कूप नंबर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 586 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 586 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	2	कूप नंबर 586 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
9	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
10	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 586	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						63.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम लाखात	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 168)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 586 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड देखरेख	मे	25	कूप नंबर 586 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
5	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन देखभाल	मे	10	कूप नम्बर 570	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	आंबे तलाव आणि मामा तलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

							दिवस काम करतील)	
7	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						29.5		

दहा वर्षाची एकूण रक्कम (बजेट) :- 512.5 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
44	29.5	63.5	76.5	73.5	44	44.5	31.5	56	49.5
एकूण रक्कम :- 512.5									

धन्यवाद

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींची नावे

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे
2)डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर

स्थानिक कार्यकर्त्ये (प्रत्यक्ष सहभागी): 1) श्री. रामदास कुमोटी (पदविकाधारक), 2) संतोष गावडे, 3) मनीष नरोटे, 4) आनंदराव बोगा, 5) हरिदास कुमोटी. आणि समस्त ग्रामसभा सदस्य.